

Gründlich gestreken

Orchestral Tools heeft een nieuwe library toegevoegd aan hun Berlin Strings-serie. Dit keer worden logischerwijs de solostrijkers in het zonnetje gezet. Het is echter geen gemakkelijke opgave om die overtuigend te samplen. Is het ze gelukt?

door **Eppo Schaap**
eppo@interface.nl

De nieuwe library Berlin Solo Strings bevat samplesets van 1ste viool, 2de viool, altviool en cello, die zijn opgenomen in de Teldex-zaal in Berlijn met in eerste instantie drie microfoonposities. Als de library geïnstalleerd is, zijn er meer microfoonposities te downloaden – in totaal kom je op acht. Elk instrument heeft drie soorten legato en er zijn 27 articulaties per instrument beschikbaar. Je gebruikt de library in de afspeler Sine van Orchestral Tools zelf. Van Orchestral Tools was er al een library in de Berlin-serie met solostrijkers die First Chairs heet, maar deze Berlin Solo Strings gaan een stuk verder (en zijn ook duurder) en hebben veel meer articulaties. Maar ze bewegen zich in hetzelfde gebied: enkelvoudige strijkinstrumenten voor sololijnen of voor kleinere en-

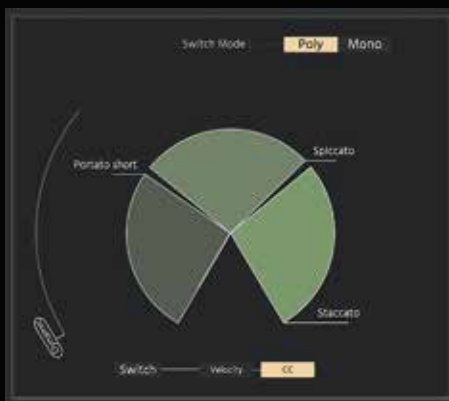
sembles waarbij elk instrument duidelijk te onderscheiden is.

De instrumenten en articulaties in de Berlin Solo Strings zijn in de Sine-engine in mappen gerangschikt. Je kunt een hele map in één keer laden, waarbij alle articulaties in eerste instantie onder key switches worden geplaatst. De key switch-sectie kun je gelukkig verplaatsen op je keyboard, dus het kan bijna altijd passend gemaakt worden op kleinere klavieren. Standaard worden de drie microfoonposities allemaal geladen, wat best snel gaat, maar je kunt ze ook gericht verwijderen als je in geheugenproblemen komt.

Strijksleutelen

Sine biedt diverse functies om de afspeler aan je eigen situatie aan te passen, zoals articulaties niet via key switches

maar via midikanaal, midicontrollerbesturing of program changes kiezen. In Poly Switch mode kun je verschillende articulaties intuïtief met de muis op het scherm indelen in een taartdiagram dat grafisch aangeeft hoe de verdeling is aansturing met een midicontroller of via velocity. Dit kan zelfs met behulp van crossfades.

In poly switch mode kunnen verschillende articulaties op een zelfgekozen manier worden bestuurd.

Je kunt in deze Solo Strings kiezen uit negen soorten legato-overgangen tussen tonen of helemaal geen overgang. Legato-overgangen zijn de portamentoachtige glijdende bewegingen die strijkers maken over de toets van hun instrument om tonen traploos met elkaar te verbinden en die veel toevoegen aan het realisme van een gespeelde solopartij. De overgangen tussen twaalf verschillende toonaftstanden worden daarvoor allemaal apart gesampled en toegepast op de betreffende gespeelde intervallen. Dat vind je niet standaard in goedkopere stringlibraries of stringpatches in een workstation.

Het bespelen van gesampled solostrijkers vanaf een keyboard blijft altijd iets kunstmatigs houden en je moet goed weten welke articulaties je nodig hebt om een bepaalde partij overtu-

gend in te spelen. Het modulatiwiel is sowieso onmisbaar voor expressief gespeelde melodielijnen. Ook is het opletten geblazen dat tonen elkaar niet te veel overlappen tijdens snelle passages omdat dat simpelweg niet natuurlijk klinkt. Bij een echt strijkinstrument gebeurt dit ook niet. Daarom heeft Sine de mogelijkheid om een envelope in te stellen met attack- en relesetijden, zodat je de release kunt aanpassen aan de snelheid van de gespeelde passages.

Realistisch

We beginnen met het spelen van mooie legatolijnen met onder andere de cello, en de kwaliteit van de sampling valt direct op. Het geluid leeft echt en de expressive sustain-articulatie heeft een mooi aanzwellend vibrato. De realistische legato-overgangen hebben we al genoemd, maar je kunt kiezen uit nog meer legatoarticulaties, zoals cinematic legato, die een intiemere toon met meer emotie oplevert. En met sul tasto (strijkstok boven de toets) wordt het nog intiemer. Je voelt gewoon de haren van de strijkstok over de snaren strijken. Er is trouwens ook nog een articulatie waarbij dat aanzwellende maar ook versnellend vibrato extra wordt geaccentueerd voor de superromantische toepassingen. Als het feller moet is er sul pont, waarbij de speler dichtbij de kam speelt voor een fellere klank met meer midden. Gitaristen weten hoe dat werkt. En natuurlijk zijn er nog veel meer articulaties, zoals swells, repetitions, tremolo, thrills, et cetera. Je hebt dus heel veel keus uit verschillende speelmannieren in deze library.

Fingerspitzengefühl

Het werken met Berlin Solo Strings in de Sine-player van Orchestral Tools is vrij straightforward, al kwam ik er later pas achter dat je een hele map met articulaties in één keer kunt laden, wat een stuk sneller werkt. Snelle passages moeten wel heel nauwkeurig worden ingespeeld. Als ik een passage met zestiende noten live speelde, had de engine duidelijk moeite om strak te volgen. Maar als ik de ingespeelde partij vervolgens had gequantized, werd het een stuk beter, hoewel er zo nu en dan nog wel consequente artefacten te horen zijn bij snelle runs. Vrijwel alle articulaties met lange noten hebben ingebouwd vibrato en dat is natuurlijk onmisbaar, klinkt heel realistisch en is bij viool niet op een

andere manier geloofwaardig na te bootsen, omdat er veel meer gebeurt dan alleen de toonhoogte die fluctueert. Ik vind het wel jammer dat er helemaal geen articulaties zijn van lange noten zonder vibrato. Deze speelwijze zou voor filmische toepassingen heel welkom zijn, als je strijkers minder mainstream wil laten klinken. Je kunt natuurlijk sul pont (bij de kam) gebruiken, maar die speelmanier klinkt dan gelijk weer behoorlijk harsh en flageoletten (harmonics) kun je ook niet altijd gebruiken. Ook heb je dan alleen een open G-snaar, want andere open snaren (zonder vibrato) zijn niet als samples beschikbaar. In de versie van de library die wij hebben getest waren er regelmatig te grote volumeverschillen tussen verschillende articulatiesets, maar dat werd nog net op tijd voor het afsluiten van de test rechtgetrokken met een update van het hele pakket met diverse aanpassingen. Orchestral Tools bewijst hiermee zijn producten goed te ondersteunen.

Conclusie

Berlin Solo Strings is een professionele, zeer goed klinkende library met eerste en tweede soloviolen, altviool en cello in verschillende versies en klankkleuren. De keuze uit diverse speelmannieren is heel ruim, hoewel er altijd wensen overblijven, zoals portato of richochet (stuiteren van de strijkstok op de snaren). Over het geheel genomen zijn we echter zeer onder de indruk van deze library, waarmee je ook een prachtig strijkwartet of een wat groter kamerensemble kunt neerzetten. ■

INFO • prijs: € 399,-

• distributie: Orchestral Tools
• internet: orchestraltools.com

SPECIFICATIES • sample-library voor de gratis Orchestral Tools Sine player
• viool I, viool II, altviool en cello
• 3 stijlen of sferen, elk met legato en onder meer slurs en portamento
• expressieve vibratoregeling
• tot 27 articulaties per instrument
• meerdere rebow-opties
• trillers met meerdere intervallen
• speciale fx-articulaties, aanzwellende tonen en ornamenten
• 8 microfoonposities (4 plus 4 na installatie te downloaden)
• opgenomen bij Teldex Scoring Stage, Berlijn

HET OORDEEL

+ mooie warme klank
+ veel articulaties
– geen articulatie met lange tonen zonder vibrato
– beheerssoftware niet altijd even duidelijk

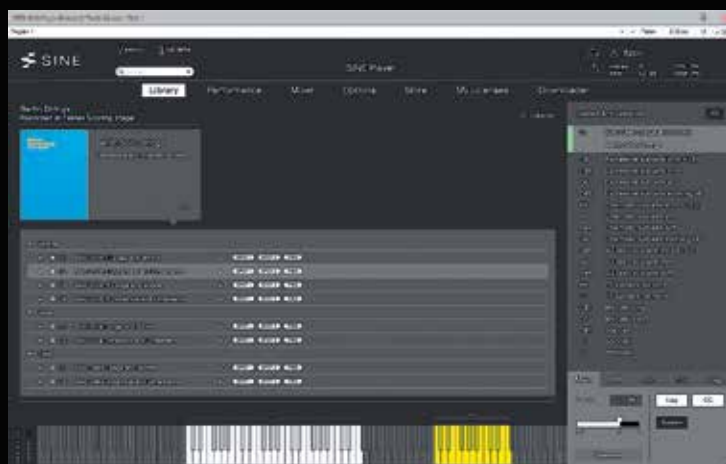
JE VOELT GEWOON DE HAREN VAN DE STRIJKSTOK OVER DE SNAREN STRIJKEN

Interface.nl XTRA

video korte introductie en langere walkthrough
audio • diverse audiodemo's
pdf • handleiding

Gratis

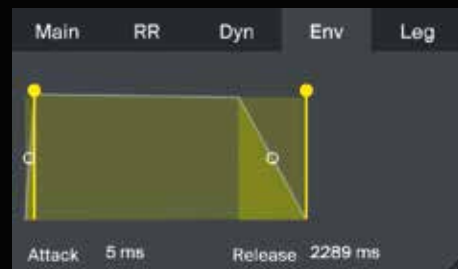
De sample-player Sine van Orchestral Tools is gratis te downloaden. Op de website van deze ontwikkelaar vind je ook een aantal gratis kleinere samplelibraries voor Sine met de naam SINEfactory die je dus zonder kosten kunt gebruiken, waaronder een toonwielorgel, elektrische basgitar, een ukulele, dwarsfluit, jazzdwarsfluit met overgeblazen tonen, percussie, drums, felt piano en nog veel meer.

De zone op het klavier met keyswitches kan verplaatst worden.

In de mixer regel je de balans tussen de verschillende microfoonopstellingen

Bij snelle passages kan het nodig zijn om de release rate van de tonen aan te passen om te veel overlap te voorkomen.

Zo nodig kunnen bepaalde dynamische niveaus worden uitgeschakeld of kan er een filter worden toegepast.